

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in utrošljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „EDINOST“

sklicuje

za soboto, 1. oktobra t. l.

ob 8. uri zvečer

v gledal. dvorano „Narodn. doma“ v Trstu

javni shod

z dnevnim redom:

Ljudsko štetje.

Z ozirom na neizmerno važnost tega čina, ki se ima izvršiti do konca tega leta, vabi odbor političnega društva „Edinost“ na čim večjo udeležbo.

Odbor

pol. društva „Edinost“.

Narodna Delavska Organizacija

v Trstu

sklicuje za

nedeljo, 2. oktobra t. l.

ob 9. uri in pol dopol.

svoj

III. OBČNI ZBOR

v gled. dvorani Nar. doma v Trstu.

DNEVNI RED:

1. Nagovor in poročilo predsedstva.
2. Poročila tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo računskih pregledovalcev.
5. Poročilo nadzorništv.
6. Poročilo strokovnega tajništva.
7. Volitev predsednika in odbora.
8. Volitev računskih pregledovalcev in nadzorništv.
9. Samostojni predlogi članov.
10. Razno.

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Koroški deželni zbor.

CELOVEC 28. Živahno se razpravlja o predlogu posl. dr. Waldnerja, v katerem se pozivlja vlado, naj ukrene odredbe, da ne bodo italijanske oblasti brezobzirno zaplenjevale živino, ki na paši prekorača mejo. Posl. Waldner je rekel, da italijanske oblasti ne postopajo kulantno po državnih pogodbah, marveč da ob najmanjem povodu zaplenjajo živino na paši in zahtevajo potem velikanske svote, da jo izpuste na svobodo, dočim se v Avstriji ne izvršuje represalij. Vsled tega nima prebivalstvo zupanja do državnega varstva.

Deželni predsednik je priznal da so pritožbe proti postopanju italijanskih oblasti opravljene, svaril je pa pred nasilnimi odredbami prebivalstva in je pripomnil, da je vlada vedno storila svojo dolžnost. — Za počasnost reševanja italijanskih oblasti pa ne more avstrijska vlada odgovarjati.

Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru.

GRADEC 28. Pogajanja med Slovenci in Nemci, ki so se vršile včeraj, med zastopniki vseh strank deželnega zbora, so končala danes, ne da bi bilo prišlo do kakšnega sporazuma.

Moravski deželni zbor.

BRNO 28. Danes je bilo na slovesen način otvorjeno novo zasedanje moravskega deželnega zbora.

Pogreb aviatika Chaveza.

DOMODOSSOLA 28. Slovesen pogreb Chaveza se bo vršil v četrtek na občinske stroške. Truplo prepeljejo potem v Pariz. Nepristano dohajajo sožalnice, venci in prispevki za spomenik. Za Chaveza določeni

znesek 50.000 frankov so izročili njegovemu bratu.

Kronanje angleškega kralja.

BEROLIN 28. „Berl. Tageblatt“ poroča, da se bo kronanje angleškega kralja vršilo dne 21. 22. ali 23. julija l. 1911.

Kolera.

CARIGRAD 28. Zdravstvena oblastnija je razglasila, da so včeraj obolele tukaj na kolero dve osebi, umrla je ena; v erzevumskem vilajetu je dne 24. in 25. t. m. obolelo 24 oseb, in prav toliko umrlo, v Trapezuntu je dne 25. t. m. obolelo 25 oseb, umrlo 16.

SATTEL-NEUDORF 28. Neki mornar je včeraj tukaj umrl na azijski kolero.

SZOMBOR 28. Glasom uradnih poročil je bilo doslej v bačobodroški županiji prijavljenih 18 sumljivih slučajev bolezni, eden od teh je umrl na kolero. V štirih slučajih še manjka rezultat bakteriološke preiskave. Izdane so stroge odredbe.

BUDIMPESTA 28. Danes zjutraj je v Gerhardovi bolnišnici umrl kočijaž Sokolič, ki so ga bili prinesli v bolnišnico dne 19. t. m. Preiskava je dokazala, da je umrl na kolero.

RIM 28. V zadnjih 24 urah je obolelo v Napolju na kolero 15 oseb, ena oseba je umrla. V provinciji Bari so obolele tri osebe, ena umrla, v provinciji Foggia je zopet obolela ena oseba.

Jekaterinoslav 28. (Petr. brz. ag.) V Aleksandrovem rudniku je bilo vsled eksplozije šest rudarjev ubitih, štirje pa težko ranjeni.

Sarajevo 28. Pasivni odpor na bosansko-hercegovskih deželnih železnicah traja dalje.

Da se zbistrijo pojmi.

(Odgovor dopisniku z dežele).

Pravite, da sem bil piker v svojem prvem odgovoru in to neupravičeno. Kdor je pazno prečital vaš prvi neprimitivni članek, bo pa moral pritrčiti, da je bil moj ton še vse preveč umerjen. Vendar to je stvar ukusa. Piker sem bil, da; ali zavijal in falsifikoval pa nisem vaših besed, kakor ste vi to storili v svoji „obrambi“. — Gospod dopisnik, na katerem koli stolcu sedite, tako dejanje v peresnem boju ni kavališko!

Prvič jaz nisem trdil: „da so Nemci dobri vzgojevalci“, kakor pišete vi. Pač pa sem napisal v „Edinosti“ 14. t. m.: „Na Nemškem so izborni vzgojevalci“. To pa je fundamentalna razlika! Š prvim stavkom bi res nekako odobral politično „vzgojno“ delo Nemcev in nemčurjev. To pa mi prihaja tem manj na um, ker sem dosedaj vse svoje šolske počitnice posvečal narodnemu delu ob slovensko-nemški meji na Koroškem, in tudi ono politično „vzgojevalno“ delo Nemcev in nemčurjev morda bolje poznam, negoli vi. Govoril sem o šoli in hotel podati le izgled, kako umevajo drugod kulturni narodi pomen odmorov med poukom in počitnic. Navedel bi vam lahko n. pr. švedsko ljudsko šolstvo, kjer imajo celo po tri mesece počitnic v letu, ker Švedski ceniti poleg umstvene izobrazbe tudi telesni razvitek. In vendar kljub temu ni na Švedskem niti 1 odstot. analfabetov, in vendar stoji švedska ljudska šola kakor izgled vsem ljudskim šolam vseh narodov in držav! In vendar je maloštevilno švedsko ljudstvo po svojih pisateljih, znanstvenikih in tako dalje znano po vsej zemeljski površini.

Diši-li ta izgled tudi po „avstrijskem sistemu“, ki ste mi ga zalučali v zobe?

Glede tega „avstrijskega sistema“, ki slavi vse, kar prihaja iz „rajha“, in ki vam ni pogodu, pa še eno prav smešno. Sklepno prihajate namreč na moje, da je dom učečega se otroka, oziroma okoliš mladeniča, zapustivšega ljudsko šolo, velikega pomena: je-li bo otrok v življenju napredoval, ali pa pozabi še to, kar mu je dala šola, ter tako postane zopet živa priča, „da naše ljudsko šolstvo ne dosega cilja“. In pri tem mi z lepo pozico kadite pod nos: „...bodi g. F. P.-u in dr. povedano, da je nujno potrebno uvajati redne takozvane „roditeljske večere“. To ni bilo potrebno povedati meni, ki sem že pred leti aktivno sodeloval na takih večerih, kateri bi pa še bolj vsepevali, če bi se stariši bolj zanimali za nje! Od kod so prišli ti „roditeljski večeri“? Novi šolski red za avstrijske ljudske šole jih priporoča, ideja pa je prišla iz „rajha“. G. dopisnik, za kateri „sistem“ se pa vi razgrevate?!

In tako je prišlo, da so topovi, ki ste jih privlekli na bojno polje proti meni — zagrmeli le meni v čast.

Zavijate tudi moje besede, ko pravite: „g. P. trdi tudi, da je šola vzrok tuberkulozi“. Jaz pa sem dejal: „Če hočete kratkovidne, bledolčne, tuberkulozne otroke, pa odpravimo počitnice, praznike in četrtke“. Pri tej trditvi ostanem in vam navedem lahko sto in sto najodličnejših imen pedagogov in medicincev vseh narodov. Prva trditev je pa vaš podvržek, in vsa nadaljna izvajanja tudi.

Ljudska šola je potrebna preosnove, — da, tu se strinjam z vami. — Dejstvo je tudi, da se od leta do leta preosnavlja, ali v povsem drugi smeri, nego želite vi.

Klic, da je učeča se mladina preoblažena z duševnim delom, se ponavlja dan za dnevom. Tu v Avstriji so se razni odseki šolnikov in starišev pečali s tem vprašanjem in glej: prišli so do zahteve, naj se odpravijo — počitnice in četrtki, boste mislili vi. Oj ne, odpravljati se je pričelo marsikatero nepotrebne zastarele učne predmete; počitnice pa so podaljšali. Je že hudič, da vam nihče noče sestiti na ono limanico predolgih počitnic in prepogostih praznikov! Po drugih državah so pričeli s tem že mnogo prej, in po njihovih šolah se goje telovadba, razni športi, športne igre, ročno delo itd. Tudi naše ljudske šole se preosnavljajo polagoma, ali le po t. h. načelih. Članke pa, kakor vaši, bodo nerazsodno ljudstvo zavajali le na napačno pot. In zato sem se jim postavil po robu z vso odločnostjo.

Na drugo vam nočem odgovarjati; zavzelo bi preveč prostora. Kar govorite o mladeniških večerih in ljudskih šolskih knjižnicah, podpisujem drage volje. O ljudsko-šolskih knjižnicah še ena. — Pomen teh knjižnic je tržaško učiteljstvo spoznalo že pred leti ter je preskrbelo večinoma iz lastnih sredstev (in darovi posojilnic ter privatnikov) vseh deset slov. okoliških šol z bogatimi knjižnicami. — Vidite torej, da mi tudi knjižnic ni bilo treba pokaditi pod nos.

O cilju ljudske šole pa se ne bova prepirala. Najina mnenja sta tu menda tudi različna. Ali za to vprašanje bi trebalo knjig in ne ozko odmerjenih predalov naše še prepotrepljive „Edinosti“.

Vi, ki mi očitete zbadljiv ton, ste se odrgnili tudi ob moje plemstvo. — Čisto po nepotrebnem. Moje plemstvo ni plemstvo nasilja in bogatstva, temveč — dela.

Slednjč ste ustrelili s slepim strelom. Rekli ste, da sem se oglasil „iz same ljubezni do šol. počitnic — pardon, do šol. otrok“. Vaš neumesten „pardon“ ni zadel! S polnim glasom priznavam, da sem vesel počitnic. — Tega priznati me ni strah, ni sram. Kdor neumorno dela, je pač zaslužil počitka.

Konečno ste pozabili podpisati se s svojim imenom. Sicer je morda bolje, da tega niste storili.

Ferdo Plemič.

Pripomba ured. S tem bodi ta polemika zaključena! Konec debate!

Posledice pomanjkljivemu preskrbljevanju z vodo ob vojaških vajah v kraških krajih.

(Dopis iz strokovnjaškega persesa.)

(Zvršetak.)

Da pa vzlic tem razmeram vendar navadno ne nastajajo bolezni med prebivalstvom, to si je tolmačiti s tem, da je kvantum vode, shranjen v vodnjakih, večji, nego je normalna potreba, in da vsled tega ob normalnih razmerah prebivalstvo izhaja z vodo, kolikor jo je v zgornjem delu vodnjaka. Čim pa iz katerega-koli povoda — kakor je n. pr. nameščanje vojaštva povodom vaj — nastopa intenzivnejša poraba vodnjakov, potem čista voda ne zadošča več in se porablja tudi blatna, čemur slede škodljive posledice. In da seosebno vojaško moštvo — po večih vajah utrujeno in žejno — ni izbirčno in previdno, to ve vsakdo, kdor pozna razmere.

Ako bi politične oblasti vodile natančne beležke o boleznih, nastopivših v večem obsegu med prebivalstvom po deželi, bi se gotovo moglo iz njih ugotoviti dejstvo, da so te bolezni v zvezi z nezadostno padavin (dežja) v prejšnjem letu, ko je moralo prebivalstvo rabiti tudi vodo na dnu vodnjakov.

Kako nezatne so često te padavine, to morem navesti iz svojih spominov iz leta 1862, ali 1863, in 1865, ko je izdatnost

brojenških virov (Aurisina) zelo padla in ko se po potem nastopivšem naraščanju Reke ni dvignila niti po 14 dneh in je zavladala bojazen, da se je podzemski tok Reke izpremenil, kar se pa ni zgodilo, ker je pozneje izdatnost virov zopet narasla. Ali podan je bil dokaz, kolik kvantum vode je bil potreben v pokritje primanjkljaja, ker je bil tekem poletja dotok v podzemne basine manjši.

V letu 1865 — med mesecoma marc in september, ko, kakor znano, prihajajo akvicionalne padavine — je bila le v avgustu večja padavina. Male in le kratak čas trajajoče padavine ne dajajo vodnjakom nikakega dotoka, ker jih izsušeno strešje izsesava.

Cim je znan vzrok obolevanju c. in k. vojaštva, potem je možno tudi pokazati na odpomoč. Ker je ta vzrok le v nezadostnosti razpoložive vode, je odpomoč v pomnoženju vodnjakov v onih krajih, v katerih območju se vrše vsakoletne vojaške vaje v večem obsegu. To naprave bi se seveda morale izvršiti na troške države, ker se poleg neprijetnosti, ki so več ali manje spajene s takimi vajami, ne more zahtevati od prebivalstva še večje troške, potrebne v interesu države.

Razun tega pomnoženja vodnjakov je pa potrebno tudi vsakoletno čiščenje vodnjakov v spomladi, in sicer pred nastopom navadno prihajajočih padavin. To čiščenje naj bi nadzorovale c. k. politične oblasti. Po dobljenih izkušnjah bi ta enokratna čiščenja popolnoma zadostovala, ker padavine tekem poletja so navadno preneznatne, da bi mogle vplivati na shranjeno vodo.

Da je c. in k. vojaštvo ob gotovih razmerah posvečalo svojo pažnjo tudi tej stvari, bodi razvidno iz nastopnega slučaja.

Ko so v letu 1866, po bitki pri Kraljevem Gradcu, veči del v Veneciji stoječe c. in k. vojske spravljali na Dunaj, da bi jo postavili proti sovražni armadi, napredujoči proti Dunaju, se ni mogel v Italiji ostali del c. k. vojske vzlic vsej zmagi pri Custozzi upirati več pretežni pijemonteški armadi in se je moral umakniti, tako, da se je — kakor znano — zadnji boj vršil pri Gradiški. Vspricho daljnega pritiska sovražne armade so pa — ko se je trebalo odločiti o smeri umikanja c. k. vojske — menda prišli do sklepa, da se ima isto vršiti ob južni železnici, ker v tem letnem času (julij) ob državni cesti ni več zadostno vode, dočim se ob železnici Gornje Ležeče-Nabrežina nahaja vodovod. Med železniškim personalom nastali glasovi so pač priznavali primernost te nakane glede preskrbljevanja vode, ali so vzbujali tudi bojazen, da dalja hoja po železnici, posuti z razbitim gruščem, ne bo lahka ne za pešce, ne za konje, kakor dokazuje to tudi obhajanje proge po železniškem personalu, ki navadno hodi po železnih tračnicah.

Na srečo je vsled znanih razmer namerovano umikanje izostalo, ali poveljstvo c. k. vojske je dokazalo tedaj, da je poleg družih, tedaj naloženih mu skrbi, tudi vprašanju preskrbljevanja vode posvečalo svojo pažnjo.

Če se je torej — kakor iz rečenega razvidno — poveljstvo c. k. vojske že v vojnem času moglo baviti s to stvarjo, kako naj bi se dotične vojaške oblasti ne bavile znjo v času miru in ukrepale potrebno? Tudi c. k. politične oblasti naj bi se bavile s tem predmetom, kajti vsakdo, ki je več let bival na Krasu, ve, kolike težave proizvrača ljudstvu preskrbljevanje vode in kako hvaležno je to ljudstvo njemu, ki je kaj do-prinesel v odpravo ali vsaj zmanjšanje teh težav! V tem pogledu moramo biti res hvaležni deželnemu odboru kranjskemu, ki je res mnogo storil, dočim se na ostalem Krasu od časov nekdanjega c. k. namestnika barona Kellersberga menda ni mnogo storilo.

Razmere v Hercegovini mi niso znane. Ali po več nego 30-letni posesti bi morala biti vendar možna prava rešitev tudi tega vprašanja.

Praga v septembru 1910.

Dr. inž. I. R.

Potovanja srbskega prestolonaslednika na tuje dvore.

Iz Belegrada javljajo, da v srbskih vladnih krogih pretresajo vprašanje o potovanju prestolonaslednika Aleksandra v inozemstvo. Za sedaj je baje določeno, da najprvo obiše Petrograd, Sofijo in Carigrad in še le pozneje se obrne na zapadno Evropo. Potovanja nastopi baje že koncem tega meseca.

Ni izključeno, da obiše tudi dunajski dvor in cesarja in kralja Frana Josipa in prestolonaslednika Frana Ferdinanda. V političnih krogih menijo, da je v ta na-

men tudi srbski minister za unanje stvari dr. Milovan Milovanović prišel na Dunaj. Z druge strani pa se zdi, da potovanje srbskega prestolonaslednika na Dunaj ravno sedaj ni verjetno radi spopada ob meji, oziroma radi sovražne pisave beligradskega listov proti Avstriji.

Oproščen irredentist

Pred celovško poroto se je končala včeraj tri dni trajajoča razprava proti Brunu Ferluga, ki je bil obdolžen, da je bil član društva „Pro Italia irredenta“, ki ima namen nabirati prostovoljce za napad na Avstrijo, da bi se odtrgalo od Avstrije takozvane „italijanske“ pokrajine in da je razdeljeval letake, v katerih se je proslavljalo Oberdanka.

Ferluga je sodeloval tudi pri znani bombni aferi leta 1903, a se je takrat odtegnil kazni s tem, da je pobegnil v Italijo.

Minuli ponedeljek je začela proti Ferlugu pred celovško poroto obravnavo, ki je — kakor že rečeno — končala včeraj s tem, da je bil Ferluga oproščen.

Morda je na nemške porotnike v Celovcu vplivala izjava priče Subana, da so bile bombe, ki so bile najdene leta 1903, namenjene za — Sokole!

Dnevne novice.

Aretirani avstrijski špijoni. V Belemgradu sta bila aretirana gospa Marijanovič in poštni konduktor Teodorovič, ker sta osumljena, da sta špijonaža na korist Avstrije. Poleg tega sta bila aretirana radi špijonaže tudi avstrijski poročnik Markovič in uradnik Moldavan. Slednji se je izdajal za trgovskega agenta. Baje so vsi aretirani že priznali svojo krivdo.

Duhovniki in politika. Z ozirom na papežev dekret od 20. avg. t. l., o katerem smo poročali tudi mi, je cipski škof dr. Aleksander Parvy pozval državna poslanca prošta Alojzija Rudnaya in župnika Ivana Richarja, da morata odložiti svoja mandata. Richar je bil že preje suspendiran za štiri mesece. On je naznanil, da mu omenjeni dekret ni bil oficijelno priobčen, vendar pa ne misli, da bi mu bilo možno na podlagi istega odvzeti njegove pravice kakor ogrskemu državljanu. Zato da omenjenega škofovega poziva ne smatra resnim. Proštu Rudnayu so dali časa do 1. oktobra, da naznani svojo demisijo.

Umeje se, da je to vzbudilo v vseh političnih krogih na Ogrskem veliko senzacijo in vse je radovedno, kaj se še izcimi iz tega.

Nova odredba papeževa? Pij X. bo baje, kakor poročajo pariški „Figaro“, v kratkem izdal nov dekret, glasom katerega se zelo poostrejuje določbe glede tistih, ki niso opravili svojih dolžnosti glede velikonoč. izpovedi in obhajila in jim zato ne gre cerkven pogreb. Baje bo odslej vsaka milejša praksa izključena in ne bo več veljalo načelo, da se ima v dvomnih slučajih (glede kesa) postopati milejše.

Dva delavca ubilo v Celovcu. Pri gradbi strojno-obrtne strokovne šole v Celovcu je padlo 8000 kg betona na delavca Simona Hafnerja in Giovanna Gonano ter ju ubilo.

Trasiranje nove železnice v Dalmaciji. Železniško ministerstvo je odredilo revizijo trase železniške proge od Zadra preko Gjevrskaja do Drniša z alternativno od Gjevrskaja preko Kistanja do Očestova.

Oropana ruska ladja. Kitajski roparji so v bližini Harbina napadli neko rusko ladjo, jo oropali in umorili potnike in osebe iste.

Državni tajnik za Finsko. Iz Petrograda: Državni tajnik za Finsko, general Langhof je šel za mesec dni na dopust, kar pomenja v temu za Finsko kritičnem času, kakor znak, da kmalu odstopi.

Veliki vezir odstopi. Iz Carigrada: Merodajni krogi menijo, da v kratkem odstopi veliki vezir Hakki paša. Govorice, ki so se tozadevno razširjale v zadnjih dneh, so baje dobro utemeljene.

Ruski kapitali v Srbiji. Beligradskega dopisnik „Obzora“ javlja, da je doznal iz zanesljivega vira, da se v najkrajšem času osnuje v Belemgradu ruska banka, ki jej bo v nalogo širjenje trgovskih zvez med Rusijo in Srbijo.

Srbski konsulat v Bosni. Vprašanje o ustanovitvi srbskih trgovskih konsulatov v Bosni je zopet sproženo. — Srbska vlada išče baje že primerne osebe, da jih namesti kakor prve trgovske konzule v anektiranih deželah.

Tajno tiskarno so odkrili v Petrogradu na Ivanovski cesti. To revolucionarno tiskarno sta uredila tehnika Hlavke in Fedorov, ki sta se še nedavno povrnila iz inozemstva v Rusijo. Prinesla sta seboj mnogo zabranjenih spisov in orožja.

Novi vojaški zakon in enoletni dobrovoljci. „Vaterland“ piše včeraj, da na vsak način tudi po novem vojaškem zakonu ostane institucija enoletnega dobro-

voljstva, vendar pa da bo novi vojaški zakon določal v tem oziru strožje pogoje.

Akcija proti podraženju mesa. — Z Dunaja 28. t. m.: Danes so bili odposlanci avstrijskih obrtnikov in mest, med njimi tudi dva delegata mesta Prage in en delegat mesta Krakova, pri ministerskem predsedniku baronu Bienertu glede draginje mesa. Baron Bienert jim je odgovoril, da se vlada bavi jako skrbno s tem vprašanjem in da je upati, da bodo imela pogajanja z ogrsko vlado glede uvoza argentinskega mesa zadovoljiv uspeh.

Fiasko angleških vojaških vaj. — Iz Londona: Letošnje angleške vojaške vaje so izpale zelo slabo, to je pravi vojaški škandal. Niti je bilo dobro vodstvo, niti moštvo. Neki listi očitajo vojnemu ministru, da so vojaške vaje pravi vojaški škandal in da zamore taka vojska dovesti Angleško do grozne katastrofe.

Domače vesti.

Priljubljenost se za ljudsko štetje! Na prvem mestu prinašamo poziv političnega društva „Edinost“ na javni shod, ki se bo vršil v soboto zvečer ob 8. uri zvečer ob 8. uri v gledališki dvorani „Narodnega doma“ z dnevnim redom: Ljudsko štetje.

Rojaki! Ljudsko štetje je v podlago statistiki o žitju, številu, narodnosti in snavanju prebivalstva — a ta statistika je zopet merilo, ki služi odločilnim faktorjem, ko nam določajo mero pravic, ali pa jih — odklanjajo.

Ne pozabimo, da je naš boj za politično in narodno uveljavljenje v prvi vrsti tudi boj — za kruh, za materialno ekzistenco, za pravico do dela v tem mestu. A kdor hoče uveljavljati svojo pravico na kakem teritoriju, mora najprej dokazati, da — je, da živi v skupini na tem teritoriju! V to pa sta dve glavni priliki: volitve in — ljudsko štetje.

Rojaki! Če hočemo torej našemu slovenskemu življu zagotoviti od nikogar oporekano in od vseh priznavano pravico do življenja in dela na tržaškem ozemlju, moramo vsi, do zadnjega, brez razlike stanu, ali poklica in tudi političnega mišljenja, storiti svojo dolžnost povodom ljudskega štetja, da se ta neizmerno važni čin ne izvrši naši narodni skupnosti — in vsled tega tudi vsakemu posamičniku — na škodo, marveč na korist. Na tem smo enako zainteresirani vsi, naj smo že klerikalci, liberalci, ali socijalni demokratje.

Ako bo temu tako, treba sistematičnega organiziranega postopanja, ki pa je zopet možno le po primernem pouku in navodilih!

Naše politično društvo smatra za sedaj kakor svojo prvo in glavno nalogo, da vse stori v čim srečnejšo izvršitev ljudskega štetja, oziroma, da naše ljudstvo s poukom primerno pripravi za ta važni čin. V ta namen sklicuje za soboto zvečer že omenjeni javni shod.

Pridite torej, da se pripravimo za boj v zagotovljenje, oziroma ohranitev pravice našega naroda in vsacega njegovega posamičnika do — življenja, do dela, do kruha na tem ozemlju, da na ljudskem štetju izbijemo orožje iz rok sovražnikom, ki bi nas hoteli poditi s teh tal kakor kake usiljence brez nikalih pravic.

Sodnijski izpit z odliko je napravil te dni pred tukajšnjo deželno sodnijo naš rojak S. Kroat.

Iz šolske službe. Ravnatelj na tukajšnji državni gimnaziji dr. Josip Alton je imenovan dež. šol. nadzornikom in pridržen deželnim šolskim oblastnijam na Tirolskem in Predarelskem.

Imenovanje v poštni službi. Poštni oficijal Alfonz Ravnikar je imenovan pošt-nim upraviteljem v Novemestu.

Ali je — irredenta?! Prijeli smo: „Piccolo“ od minole srede reagira v daljšem članku na pretezne izjave princa Hohenohe povodom železniške nesreče pri Rottenmannu o italijanski irredenti, češ, da se velika večina tržaškega razumnštva ne peča s politikom, narmanje pa z irredentizmom, ter da je le malo število nepremišljenih mladičev in nekaj koristolovcev, ki se ukvarjajo s tem. Bodi mi dovoljeno, da tudi jaz povem svoje mnenje.

Jaz in z menoj mnogi somišljeniki in gotovo tudi vsi Slovenci, ki poznamo trž. razmere iz vsakdanje skušnje in iz kazenskih razprav, moremo le pritrditi izjavi princa Hohenohe. Očitno je, da resni možje dela iz trgovskih, obrtnih in delavskih slojev si ne belljo glave s političnimi in irredentističnimi utopijami. To je delo par golobradih Mazzinijancev ter večinoma občinskih funkcionarjev od najvišje do najnižje vrste, ki se hočejo s tem posebno izkazati, ker vedo, da jim je to v merodajnih krogih šteto v zaslugo in da se navadno takim v prvi vrsti dele promocije in osebne doklade med tem, ko so večkrat zapostavljeni oni, ki vrše svoje dolžnosti vestno in nepristransko.

Ti so oni strupeni gadi, ki sovražijo vse, kar je avstrijskega in slovenskega. Ta-

kim gadom naj princ Hohenohe stopi na strupene glave in — mir bo v Trstu“.

Tako dopisnik. Priznavamo sicer, da mnogim italijan. meščanom ne prihaja irredentizem iz srca, ali — in to je glavno — pokore se mu vendar skoro vsi. Za presojanje političnega razpoloženja pa ne more biti odločilno to, kako ljudje mislijo, marveč to, kar delajo! Ali iz srca ali ne, to je irelevantno; glavno je dejstvo, da irredentizem gospodari v Trstu. Pa saj priznava to tudi dopisnik sam, ko pravi, da so občinski uradniki irredentistični, ter vedo, da s tem vstrezajo merodajnim krogom!

Torej! V naravi stvari pa je, da oni, ki ima v rokah politično moč in administrativno oblast, a vsled tega tudi italijansko socijalno organizacijo, gospoduje tudi nad dušami! To dejstvo potrjajo — dragi gospod dopisnik — vsakdanje izkušnje in priznavati je more, kdor pozna razmere!

Zato ima princ Hohenohe prav in nima prav. Prav ima, ko meni, da se velik del onega dela meščanstva, ki resno dela, ne navdušenje za irredentizem v svojem srcu; in nima prav, ako meni, da se vse to meščanstvo odtega vplivom in moči irredentizma. A ko bi bilo temu tako, potem jednostavno irredentizem ne bi gospodoval in bi se naše komunalno življenje gibalo v drugačnih smereh! Krivda obremenja torej tudi to meščanstvo, ki je naš dopisnik jemlje v obrambo, in sicer vse dotlej, dokler ne najde potrebne odločnosti za odpor proti tiraniji irredentizma.

Ali vsakdanje izkušnje nas uče še nekaj drugega: uče nas, kakovo je razpoloženje irredente nasproti pravico in legitimnim stremljenjam našega naroda! Ali naj zopet pripovedujemo notorične in vsakomur znane stvari? Ne, le jedno moramo govoriti vedno in vedno: ne s stališča kakega avstrijskega denuncijanta, ampak v skrbi za našo ohranitev moramo pobijati irredentizem z vsemi sredstvi, ker se on poslužuje najnemoralnejših sredstev v boju proti nam. To je boj na življenje in smrt in v takem boju je vsako teoriziranje in moralizovanje jednostavno — bedasto.

Učenci naj prinesejo seboj rojstni in domovinski list, zadnje šolsko spričevalo in zdravniško spričevalo o očeh in cepljenih kozic. Vpisnina 5 K, prispevek za učila 4 K. Ravnateljstvo.

Sestanek cestarjev iz proste luke se vrši danes dne 29. t. m., v prostorih NDO v ul. Lavatoio št. 1. Na sestanku se prečita spomenica cestarjev na trgovinsko ministerstvo. Vabimo k polnoštevilni udeležbi.

„Zveza jugoslovanskih železničarjev“ pozivlja člane centralnega odbora, da se udeležijo odborne seje v petek, dne 1. t. m. točno in polnoštev ilno, zlasti z ozirom na to, da se začetkom meseca oktobra vrši čela vrsta društvenih shodov, za katere je treba določiti odposlance.

Na c. kr. pripravnico za srednje šole v Trstu se je prijavilo za vstop — kakor čujemo 227 učencev, izmed katerih jih je bilo vsprejetih 180.

Izmej učencev pa, ki so dovršili v šolskem letu 1909/10 II. letnik pripravnice, jih je vstopilo letos 56 na tržaške srednje šole, na državni gimnazij in realko.

Mi le z veseljem pozdravljamo ta napredek naše mladine na polju srednjega šolstva.

Nabiralniki družbe sv. Cirila in Metod v upravi tržaške moške podružnice so dali v jul.-avg. t. l. sledeče dohodke:

krčma pri Kosiču (NDO.)	K 35:50
kavarna Balkan	6:45
kavarna Commercio	11:64
restavracija Balkan	1:30
pri gospe Biček	18:—
knjigarna Gorenjec	3:—
krčma pri Babniku	3:—
krčma Birska	3:85
krčma „Pri Francu“	4:28
Krč. Ig. Živic „Ex Grotta“	20:84
Skupaj K	107:86

Srčna hvala!

Kakor vidimo, treba, posebno pohvalno omenjati delovanja nabiralnika v gostilni N. D. O., odkar je gostilničar gosp. Kosič.

Zimski vozni red 1910—1911 na c. kr. avstr. državnih železnica. Zimski vozni red c. kr. avstr. državnih železnic stopi na vseh progah v področju tržaškega ravnateljstva ob 12. uri po noči od 30. septembra na 1. oktobra 1910 v veljavo. Napram poletnemu voznemu redu so sledeče posebne spremembe: (Zvršetek)

Proga Kanfanar—Rovinj. V zvezi na vlake proge Divača—Pula je vlak št. 443 za 10 minut kasnejši, vlak št. 447 pa je za 10 minut preje ustavljen.

Proga Trbiž—Ljubljana j. k. Vlaka št. 1720, 1721 in 1713 se na progi Trbiž—Jesenice docela opusti. Vlaka št. 1722 in 1727 izostaneta v zim-

ski perijodi. Kot nadomestilo za na progi Trbiž—Jesenice opuščeni vlak 1713 bo vozil vlak št. 1717 (na novo), ki odpelje v zvezi na vlaka št. 912 proge Amstetten—Pontabelj iz Trbiža ob 6 uri 55 min. zjutraj in dospe v Jesenice ob 7 uri 50 min. zjutraj, kjer ima zvezo na vlak št. 1 na Trst in na vlak št. 1 iz Dunaja ter odpelje iz Jesenic ob 8 uri 12 min. zjutraj v Ljubljano dospe ob 10 uri 12 min. dopoldne.

Vlak št. 1721 je radi ohranitve zveze na vlak št. 501 za 7 minut zapoznjen.

Proga Ljubljana—Kamnik. Nedeljska in prazniška vlaka št. 2158 in 2159 vozita le v oktobru.

Dolenjske železnice.

Ob ponedeljkih in semanjih dneh v Rudolfovem bosta na novo vozila vlaka št. 2217 in 2218 na progi Trebnje—St. Janžin št. 2416/2417 na progi Rudolfovo—Straža Toplice.

Proga Gorica j. ž. — Ajdovščina, Nedeljska in prazniška vlaka št. 1157 in 1158 izostaneta.

Proga Červinjan—Belvedere—Gradež. Vlaka št. 1853 in 1854 izostaneta v zimski službi.

Proga Trst—Poreč. Vsi vlaki so radi uravnave voznih časov in postankov do 15 minut preloženi; dosedanje zveze v Trstu ces. kr. d. ž. so ohranjene.

Pri vlakih št. 951 in 960 je v Poreču ugodna zveza za parnike družbe Istra—Trst.

Nedeljska in prazniška vlaka št. 911 in 912 ostaneta na progi Trst c. kr. d. ž. Portorose do preklica v prometu.

C. kr. trgovska in navtična akademija. Ravnateljstvo navtičnega odseka c. k. trgovinske in navtične akademije je objavilo pogoje za upisovanje in čas pričetka predavanj v različnih tečajih. Podrobnosti so razvite iz tukajšnjega uradnega lista od minole sobote.

Tržaška mala kronika.

Nasilna tovariša. Predsinočnjem ob 8. uri zvečer, ko je opravljal neki redar službo na Goldonijemem trgu, sliši enega treh mimoidočih izzivajoče reči: „Glej ga, birača, ubil bi ga, če bi ga le mogel!“ Redar je tega srditega možaka takoj pozval, da mu sledi na policijski komisarijat. Ker pa se je isti branil slediti njegovemu pozivu, ga je redar zgrabil za roko in ga skušal odvesti seboj. Eden treh „prijateljev“ jo je med tem pametno pobrisal; tretji pa se je, ko je videl tovariša v nevarnosti, vrgel na redarja in ga skušal oprostiti. Vsled te pomoči je aretiranec dobil pogum in začel kakor besen tepsti in suvati redarja. Vsled tega prizora se je nabralo mnogo občinstva okolo te gručice in še-le ko so prišli drugi regarji svojemu tovarišu na pomoč, so bili v stanu spraviti na policijski komisarijat oba ljubeznjiva tička.

Med tem, ko so ju redarji odvedli na komisarijat, sta oba s svojim nasilnim obnašanjem nadaljevala in redarju, ki ju je aretiral, grozila, češ, se že zopet vidimo, ko prideva ven!

Na komisarijatu je izjavil prvi, da se imenuje Ivan Čerkvenik, star 28 let in stanuje v Rocolu št. 76, njegov zvesti pomagac da je 19-letni Romeo Frankovič, stanujoč v ulici Pozzo št. 2.

Po končanem zapisniku so ju odvedli v zapore, da se jima jezica malo ohladi. Vrhu tega se bo proti njima postopalo radi razžaljenja dejanskega zlostavljanja službojočega redarja.

Zopet nasilstvo. 26-letni težak Fran Pascul, stanujoč v ulici Pondares št. 4, se je predvčerajšnjim podal k vodstvu Cooperative v prosti luki in tamkaj na prav neuljuden način zahteval delo. Ker pa se navadno s surovostjo ne doseže mnogo, je tudi France moral oditi, ne da bi kaj opravil.

To ga je pa silno razljutilo, tako, da je zgrabil velik kos železa in ga zalučal proti vratom. S tem se pa še ni zadovoljil in je zato začel veliko kamenje metati v pisarno ter na ta način prizadajal uradništvu mnogo strahu.

Ko se je pošteno zdivil, je hotel urnih krač pobegniti, toda redar ga je dohitel in aretiral.

Zastrupljenka umrla. 20-letna Marija Bertoluzzi stanujoča pri Sv. Mar. Magdaleni spodnji št. 210, je, kakor smo poročali, te dni pogoltnila s samomorilnim namenom precejšnje količino octove kisline, je predvčerajšnjem ponoči umrla v bolnišnici, kamor so jo spravili, da ji izperejo želodec.

Loterijske številke, izzrebane dne 27. in 28. septembra:

Praga	35	47	88	23	33
Lvov	77	11	80	59	51

Koledar in vreme. — Danes: Michael, ang. — Jutri: Hieronim cerkveni učen.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 22° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorskoj: Večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Semtertja megleno. Temperatura mila.

Naše gledališče.

Pri otvoritveni predstavi, ki bo v nedeljo, 2. oktobra, bo igrala vojaška godba 97. pešpolka. Izvajala bo same slovanske in slovenske kompozicije.

Revizorja, ki otvori sezono, upri-zore najkrajše — kakor moremo so-diti po skrbnih izkušnjah in pripravah.

Revizor je tako lepo delo velikega Gogolja, da smo lahko ponosni, ko ga vi-dimo že v nedeljo, 2. oktobra v slovenskem jeziku na našem odru.

Ko so to slavno komedijo prvokrat igrali v Petrogradu, je prisostvoval tudi ruski car, ki je ves navdušen čestital Gogolju, češ, da se že dolgo ni tako od srca smejal in zabaval. Nato mu je odvrnil Gogolj, ki je videl, da car ni prav razumel njegove satirične komedije: Če se je Vaše Veličanstvo smejalo — se moram jaz zdaj jokati!

Toda mi se bomo to nedeljo prav do-bro zabavali in smejali, zakaj igra ima toliko lepih in zabavnih momentov!

Abonente na lože in sedeže pro-simo, da bi se pravočasno pobrigali za abonma.

Odbor „Dram. dr. v Trstu“.

Dramatično društvo v Trstu.

Gg. odbornike prosim, da bi gotovo prišli k seji danes zvečer ob 8. uri.

Predsednik.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes ob 8. uri zvečer četrtič Massenetova opera „Ma-non“.

EDEN. Sinoči je imela pevka Mary Fleur svoj častni večer. Ob tej priliki ji je bilo poklonjenih več krasnih cvetličnih košaric. — Danes navadna predstava.

Društvene vesti.

Slov. planinsko društvo. V petek, dne 30. t. m. važna seja. Prosimo odbor-nike, naj se je gotovo udeleže.

Odsek za ljudska predavanja ima v soboto 1. oktobra ob 8. uri zvečer svojo sejo, na katero vabi tudi gg. odbornike „Slovanske Čitalnice“. Seja se vrši v mali dvorani „Slavjanske Čitalnice“.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu

javlja, da prične v soboto dne 1. oktobra navadno plesne vaje, kakere se bodo vršile vsako soboto ob 9. uri zvečer v društveni telovadnici pod vodstvom brata prof. Umeka. Vstopnina za člane in dijake 40 stot. za nečlane 1 K, go-spice so vstopnine proste. — Kdor ne bi, pomotoma prejel vabila, naj se tem potom smatra povabljenim. Na zdar!

Danes ima ženski oddelk telovadbo od 7 in en četrt do 8 in pol zvečer.

Na zdar!

Slovanskim kolesarskim društvom.

Jugoslovanska dirka spada v področje kol. društva „Balkan“ v Trstu in se bo vršila drugičkrat v spomladi leta 1911. Jugoslov. prvak mora dirkati tri leta zaporedoma ako hoče ostati jugoslov. prvak (ne pa kakor javljeno, da se vrši jugoslovanska dirka vsaka tri leta.)

Dirka za primorsko prvenstvo je bila letos prepovedana, vršila pa se bo leta 1911. Tudi jugoslovanski primorski junak mora biti kakor jugoslovanski, tri leta zaporedoma prvi, da dobi trak triletne zmage primorskih kolesarjev.

To naj blagovolijo vzeti vsa slovanska kolesarska društva na znanje.

Odbor

kol. društva „Balkan“.

Vrdeljski „Sokol“ priredi v soboto 1. oktobra ob 8 uri in pol zvečer v „Narodnem domu“ pri Sv. Ivanu odhodnico Sokolom vojakom, na kateri bodo sodelovali društveni tmburaški zbor in razni improvi-zirani pevski zbori.

Zabava bo neprisiljena in prav do-mača. Ker jej je namen podkrepiti sokolsko idejo, nadejamo se prav obilne vdeležbe toliko od domačih, kolikor od mestnih pri-jateljev. Vstop svoboden. Na zdar!

„Vrdeljski Sokol“ naznanja, da prične z redno telovadbo v ponedeljek dne 3. oktobra.

Vaje se bodo vršile po sledečem redu:

a) ženski oddelk — ponedeljek in četrtrek — od 8. in pol do 10. zvečer.

b) členstvo — torek in petek — od 8. in pol do 10. zvečer.

c) ženski naraščaj — sredo in sobota — od 3. do 4. pop.

č) moški naraščaj — sredo in sobota — od 4. do 5. pop.

Pouk v telovadbi je brezplačen. Zglasiti se je pri enem ali drugem odborniku, ozi-roma pri dotičnem vaditelju.

Svetoivanski stariši! Pomnite, da je-dino v zdravem telesu biva zdrava duša! Zaupajte torej svoje otroke našemu „So-kolu“, kajti on Vam jamči, da napravi iz njih zdrave narodne junake, ki bodo Vam in narodu v čast in ponos!

Ustanovni občni zbor sokolskega odseka na Proseku, ki se je imel vršiti

v nedeljo 2. oktobra, se bo vršil šele po trgaivi.

Nar. del. organizacija.

Godbeni odsek NDO pri sv. Jakobu. Podpisani odbor naznanja vsem izvršujočim tovarišem, da se vaje teorijo vršijo za redno vsak torek in četrtrek od 8. do 10. ure v prostorih NDO pri sv. Jakobu. Ob tej pri-liki opozarja vse one člane, ki so se pri-glasili kakor izvršujoči člani, da pridejo prav gotovo danes zvečer, točno ob 8. uri zvečer k godbeni vaji. — Ob enem prosi še vse one izvežbane člane (godce), ki so se vpisali in ki ne prihajajo k vajam, da pridejo danes k godbeni vaji ob zgoraj navedeni uri. — Ako so isti slučajno služ-beno zadržani, naj se blagovolijo zgla-siti pri društvenem tajniku v soboto od 6.30 do 8.80 ure zvečer v društvenih pro-storih NDO pri sv. Jakobu ali v nedeljo od 10. do 12. dopoldne in v ponedeljek od 6.30 do 8.30 zvečer. Ker naroči odbor pri-hodnji teden vsa potrebna godala (instru-mente) samo za one, ki bodo upoštevali ta poziv, so naprošeni vsi, ki se zanimajo in ki mislijo pri godbi stalno napredovati, da se razglasijo, ker na poznejše prijave se od-bor ne bo oziral.

Odbor naroči le toliko instrumentov, kolikor članov se priklasi.

Odbor godbenega odseka NDO pri sv. Jakobu.

Izredna in zadnja seja centralnega odbora NDO se vrši v soboto, dne 1. oktobra točno ob 7. uri in pol v prostorih NDO v ul. Lavatoio št. 1. Tovariši odbor-niki naj se udeleže te seje točno in v pol-nem številu.

Seja nadzorstva in pregledovalcev računov NDO se vrši v petek, dne 30. t. m. ob 8. uri in pol zvečer v prostorih NDO ul. Lavatoio, 1.

Občni zbor krajevne skupine N. D. O. — „Škedenj“ se vrši v soboto, dne 1. oktobra 1910. točno ob 8. uri zvečer v prostorih „Gospodarskega društva“ v Šked-nju. Na dnevnem redu je: poročilo vod-stva, volitev novega odbora in razno. Z ozirom na veliko važnost tega občnega zbora za nadaljni razvoj N. D. O. v Šked-nju, vabimo naše delavstvo v Škednju in okolici, da se ga udeleži v polnem šte-vilu.

DAROVI.

— Na koncertu Št. Jakobske Čitalnice so preplačali vstopnino sledeči gg.: Može P. 1 K, N. N. 60 st., Godina, N. N. N. N. po 40 stot. Za knjižnico je nabral g. An-geljsky med občinstvom v gostilni pri Birsli 10 K 69 st. G. Perklíč dodal 1 K. Srčna hvala!

Vesti iz Goriške.

Mizarski poučni tečaji. Iz Avberja: Od 29. m. m. pa do 25. t. m. se je tu vršil poučni tečaj za mizarje, ki sta ga priredila ekspozitura c. k. obrtne šole in zavod za povspesevanje male obrti. Tečaj je bil torej zaključen dne 25. t. m. in sedaj bo umestno, da spregovorimo par besed o njegovem razvoju in vspehu.

V tečaj je bilo vpisanih 10 mizarjev iz Avberja in Ponikve. Od teh sta dva iz-ostala po preteku enega tedna. Drugi pa so obiskovali tečaj do zadnjega z narašča-jočim zanimanjem. Obisk je bil nad vse vstrajen. Vspehi učiteljevega truda in zani-manja učencev pa so se pokazali na raz-stavi izvršenih strokovnih načrtov. In ti vspehi so — lahko rečemo to — naravnost nepričakovani. A to je polnim dokazom, da

Naznanilo.

Ker sem prevzel trgovino z jestvi-nami od AL. MICHELAZZI na svoj ra-čun, se priporočam cenjenim odjemal-cem. Imam vedno najsvežeje blago.

EMIL CIOCCOLANTI

Via San Giacomo in Monte 7, Trst.

Razstava: pohištva

VEDNO V ZALOGI: moderne in gosposke spalne sobe in jedilnice iz amer. orehovine, hrastovine in mahagonije; pisalne mize in obešalniki za obleke. Prodaja po konkurenč-nih cenah. Via Madonna del Mare št. 6 REZBARSKA DELAVNICA.

... ŠOLA ZA JEZIKE ...

Polyglotte Acquadotto št. 16 prvo nadstropje.

Nova metoda za naraščajo modernih jezikov.

Izvanredno ugodna prilika!!!

Nemško . 8 lekolj Kron 4 { Dvo ... lekolj
Francosko 8 lekolj Kron 6 { v aki : tedon.
Angleško . 8 lekolj Kron 6

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquaral.

Zdravnik Dr. Viktor Suzzatto

— je odprl —
svoj ambulatorij zdravniški in zobozdravniški
v via Campanile št. 15, II. n.

Tehniška dela so poverjena zobotehn. g. NIKOLAJU COSCIANCICH.

All' Alpinista

TRST - ul. San Seba-
stiano št. 7

D. Arnstein

Spezialteta: usnjati oredmeti kakor na primer: kovčegi, torblon itd. po-znane tovarne Frano Zeller na Dunaju. Predmeti pripravi za darila. - Nepre-močljivi angleški plašči tvrdke Bough-torf P. Frankousteila & Sans.

!!! Novi dohodi !!!
drsalke s kroglijami in brez istih. DEŽNI PLAŠČI kakor tudi telovadna obuvala.

Svoji k svojim! Odlikov. krojačnica Svoji k svojim!

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste št. 12, I. nad. - TRST
(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

IZVRŠUJE VSAKOVRSNE OBLEKE
najnovejše mode (od 50 K naprej)
in vsakov. uniforme. - Naročbe se izvršijo točno. - Delo solidno.

Bogomil Pino

: bivši urar v Sežani :
ima svojo novo

PRODAJALNICO : UR
-- v TESTU --
ulica V. Bellini 13
(na-proti cerkvi sv. Ant. nov.)
Vsakovrstne veržice
PO TOVARNIŠKIH CENAH

CANTI JUGOSLAVI Iv. Kušarja

!

se dobivajo v „Slovanski knjižarni in trgovini papirja“ JOSIP GORENJEČ, Trst, ul. Valdirivo 40. Knjiga stane broš. K 3 lično v platno vezana K 4.

GOSTILNA N. D. O.

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. Gostilna je otvorena vsako soboto in nedeljo do 1. ure popolnoči.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher
: zobozdravnik : | koncesij. zobni tehni-
... TRST ...
ulica della Caserma št. 13, II. n.

TRST, ul. Gavana 2

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
: : **FRAN LAMPE**
Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. - Postrežba točna in na dom.

Antonio Spanghero

DEKORATIVNI SLIKAR

Naslednik tvrdke DELALNICA : DOMENICO DELISE. Via Madonnina 7

Telefon 160 Trst Telefon 160.

VELIKA ZALOGA. - Papir za tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIALITETA : Imitacije lesa in marmorja, izložne table

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno. Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadične dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIALITETA : Železno in medeno pohištvo Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. Seleznic

Sprejme razcarinjanje kakoršnegasobodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom. POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu. PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

so obiskovalci tečaja dobro umeli ceniti važnost te uvedbe! A ne le to! Na lepem vspehu je zahvaliti tudi — ker od tega je vse odvisno — redno obiskovanje.

Tu pa se začena zasluga potovalnega učitelja, kajti vse je odvisno od taktnege postopanja in požrtvovalnosti učitelja.

Na sklepu tečaja dne 25. t. m. ob 11. uri predpoludne smo opazili razen voditelja ekspoziture, g. prof. Penso in zastopnika kuratorija za povspesevanje male obrti, g. d. r. Premrova, tudi g. namestništvenega svetnika in voditelja okrajnega glavarstva v Sežani Rebeke, okrajnega šolskega nadzornika Kanteta, d. r. Grusovino kakor zastopnika dežele, tukajšnjega župnika in župana ter mnogo domačega občinstva.

Zastopnik kuratorija za povspesevanje male obrti g. dr. Premrov, je v lepem zaključnem govoru izrekal priznanje na doseženih uspehih in je vspodbujal k nadaljnjemu napredku, naprosivši g. glavarja, da razdeli obiskovalcem uradna potrdila. G. namestništveni svetnik se je v svojem govoru zahvaljeval zavodu za povspesevanje male obrti na prireditvi tega tečaja in je prosil nadaljnega prirejanja tacih tečajev v v okrajnem glavarstvu sežanskem.

Vse, ta hvala in zahvala pa je ob enem tudi najvišje priznanje potovalnemu učitelju g. Josipu Mercini, ki se je res z vso vnemo lotil poverjene mu naloge ter jo vršil z izgledno vestnostjo do zadnjega. Dolžnost nam je, da mu tu javno izrekamo iskreno zahvalo na tolikem trudu in smotrenem poučevanju.

Enako lepe vspehe je imel tečaj v Sežani.

Za letos je zaključen ta potovalni pouk na našem Krasu. Oba tečaja sta nam sijajno pokazala veliko korist tacega pouka v povzdigo naše male obrti po deželi. Pokazala pa sta tudi — in to je posebno razveseljivo — da imajo naši obrtniki smisla za napredek in da se hočejo pospeti na višo stopinjo strokovne naobrazbe. Tako je prav!

Tako si bodo naši obrtniki boljšali svoj materialni položaj, bodo vekšali čast svojega imena in ne bodo dajali več povoda drugorodcem, da bi kazali na nas kakor ukoren in nazadnjaški narod.

Bralno in izobraževalno društvo v Vrhovljah priredi prihodnjo nedeljo ples v gostilni Stefana Ozbiča v Repentabru. — Udarjal bo tamburaški zbor.

Obsojeni obrekovalci. — Iz Kanala nam javljajo: Včeraj se je vršila pred okrožnim sodiščem končna obravnava na tožbo prožnega mojstra Josipa Valesa proti nadsprevodniku Cerarju in sprevodniku Jonki, ki sta ob priliki volitev v železniško zavarovalnico proti nezgodam obrekovala Valesa, da je potvarjal volitve. Obtožena sta bila obsojena vsak na 4 dni zapor in plačilo pravnih stroškov v znesku 1300 K. Stroški so zato tako visoki, ker je bila zaslišana vsa sila prič in je bila obravnava večkrat preložena. Obsojenca sta oba zagrizena socijalna demokrata, Vales pa član „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Vesti iz Istre.

Razglas natečaja — S prvim tečajem šolskega leta 1910—1911 podeli se erarni štipendij letnih 600 K dijaku iz Istre, ki se posveti živinozdravništvu uče se na c. in kr. živinozdravniški visoki šoli na Dunaju ter se zaveže z reverzom, da bo izvrševal po dovršenih študijah živinozdravništvo vsaj nekaj let v Istri.

Prošnje je uložiti najkasneje do 30. oktobra 1910. potom svojega predstojnega šolskega ravnateljstva na c. kr. namestništvo v Trstu.

Razne vesti.

Poroka princesinje Klementine. Iz Bruselja javljajo, da se bo poroka belgijske princesinje Klementine s princem Napoleonom vršila meseca novembra v kapelici Sv. Mihela v Farnboroughu. Vse zapreke so konečno odstranjene. Poroki bosta mej drugimi prisostvovala cesarica Evgenija in italijanski kralj v najstrožjem inkognitu. Par poroči westminsterski nadškof Bourne.

Novo znamke v Črnigori. Teh dni so izdali novo emisijo mark v onih istih vrednostih, kako so dosedanje: po 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25, 35 in 50 para, kakor tudi po 1, 2 in 5 perper (kron) v raznih barvah in z različnimi podobami. Po veličini so mnogo večje nego sedanje. Na znamkah so podobe kralja Nikole iz raznih dob njegovega življenja in v raznih poziturah kakor tudi s podobo kraljice Milene.

Prva docentinja na Ogrskem. — Iz Budimpešte javljajo: Naučni minister je dovolil, da sme doktorica medicine Irena Markbreiter kakor privatna docentinja predavati na kološvarkem vseučilišču. To je prva ženska na Ogrskem, ki ima privatno docenturo.

Blazna ženska zadavila drugo. — Grozna žalogra se je odigrala nedavno v blaznici v Green Farms, Conn. v Zedinjenih državah. Blazna Amalija Block je napadla strežnico Minnie Verian in jo smrtno nevarno obgrizla. Med tem, ko so zdravniki in druge strežnice se mudili okoli ranjene Minnie Verian, je šla blazna Amalija Block

v sosedno sobo in zadavila blazno bolnico Lidijo Luchere. Ko so zapazili, kaj je blazna ženska storila, sedela je ta poleg svoje žrtve in se smejala. Na nobeno vprašanje ni odgovorila. Amelija Block je pred šestimi meseci se bila poskusila s karbolno kislino usmrtiti, na kar so jo bili sorodniki odpravili v sanatorij v Hartford, in ko se ji je zdravje obrnilo na bolje, oddali so jo v blaznico v Green Farms, kjer se je tako dobro in pametno vedla, da so jo nastanili v sobi, kjer je bilo še šest drugih žensk.

Kazenska razprava proti Crippenu. Iz Londona poročajo: Dva sodna strokovnjaka sta izjavila, da se iz ostankov, ki so jih našli v Crippenovi kleti zamore ugotoviti, da li je bilo truplo možko ali žensko. Vsled tega bo obtožnica v par dneh izgotovljena in se določi dan kazenske razprave.

Najstareja ženska Dunaja umrla. Pred par dnevi je v židovski ubožnici na Dunaju umrla Katarina Lustig, v 112. letu starosti. Lustig je bila najstareja ženska Dunaja, rojena je bila 2. decembra 1798 v Serdaheliju na Ogrskem.

Kolera v Neapolju. Neapolj je okužen kolere. Minulo nedeljo je tam obolelo 77 in umrlo 59 oseb. Izkazalo se je, da je zelo pomanjkljivo preskrbljeno za zdravstveno službo.

Poneverjenje notarja. V Lincu je nedavno temu umrl notar Schmid. Sedaj se je razkrilo, da je pokojnik poneveril K 104.000. Bil je namreč predsednik hranilnice v Prägantu je in dobival mnogo denarja, da ga uloži v hranilnico. On je pa ta denar porabil za-se. Govori se celo, da truplo izkopljejo, ker se zdi, da ni umrl narav. smrti, ampak da se je zastrupil.

Zadnje brzojavne vesti.

Aehrenthal odpotoval v Turin.

DUNAJ 29. Minister za unanje stvari grof Aehrenthal je v spremstvu legacijskega svetnika grofa Szapary-ja odpotoval sinoči v Turin.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

Mebilirana soba se odda v najem v ulici Commeriale št. 14, II nadstropje. 1662

Mlad mož Čeh išče delo kot sluga ali kaj sličnega. — Komensky, Poste restante. Gorica. 1596

V našem Inzeratnem oddelku ležijo nedvigljive ponudbe in sicer pod „Zanesljiva“ in pod „Štev. 900“.

Išče se delavca-mizarja. Ulica Belvedere št. 8. 1597

Mihael Pernarčič Trst, ulica Romagna 16, stavbeni in umetniški mizar, izvršuje vsakovrstne specialitete za notranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmerne. Priporoča se vsem Slovanom. 755

Izbera oblek, moških sukenj, volnenih rut in blaga za obleko. LEVI, via Antonio Caccia 6, I. nadstropje. — Mali tedenski ali mesečni obroki. 1565

Šolske potrebščine, peresa, ročnike, peresnike, nahrbtnice in ročne torbe se dobi v izbiri pri Rudolfu Može, via Scalinata št. 1. 1533

Toplo se Vam priporoča, da kupite stearične sveče

Novo tržaške tovarne (Nuova Fabbrica Triestina „Marca Angelo“), katere so najboljšee vrste in po nizki ceni.

Guido Bienenfeld Trst - ulica Coroneo 39 - Trst

Širite EDINOST

MIRODILNICA Gius. Macorin, Trst

Piazza Carlo Goldoni 6. Zaloga barv, povlakov, olja, čopičev

Specijaliteti: prašek za odebeljenje živali; fluid za okrepanje.

RUDOLF SCHULTZE

IZ BERLINA kenoosijonirani zobtehnik Piazza Parriera vecchia, uhod ulice Sette Fontane št. 2, II. bivši asistent zobozdravnika dr. Saklerja. UMETNI ZOBJE PO NAJNOVEJŠI MODERNI TEHNIKI. JAMČI SE ZA PERFEKTNO IZVRŠITEV. Zmerne cene z ozirom na razmere manj posedujočih slojev. POPRAVKI SE IZVRŠUJEJO V DVEH URAH. = SPREJEMA OD 9—1 IN 3—7.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poroštvom. Telefon št. 952. Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (Uhod po glavnih stopnicah) Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje 4 1/2% po 5 1/2% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. Uradne ure: od 9.—12. ure dopoludne in od 3.—5. popoludne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Poštno - hranilnični račun 816 004. Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešnejš navajaštedi svojo deco.

Na Opčinah!

Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: krste, vence, voščene sveče itd. itd. Ima zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja iz Trsta, Corso 49 Sprejema naročila pogrebov itd. itd. JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.

Český hostinec v Terstu Alla Meridionale Češka gostilna v Trstu

Slovenci! hočete se obleči po ceni? Obrnite se do dobroznane trgovine z oblekami

„ALLA CITTA“ DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente) kjer dobita velik izbor oblek in sukenj za moške, dečke in otroke za nastopajočo sezono po sledečih cenah:

Obleke iz poluovline in Kamgarna za moške od K 15—52 Obleke „ „ „ za otroke „ „ „ „ „ 10—30 Obleke „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4—16 Suknje, kožuh z ovratnikom iz prave kožuhovine za dečke, pelerine iz Lodna po cenah, da se ni bati nikake konkurence. — Zaloga blaga tu- in inozemskega. — Izvršuje se delo tudi po mari. Velik izbor potrebnih predmetov za delavce: hlače, arajce, pletenice itd. itd. Postrzežba solidna.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

20 do 50 K na dan zasluži

lahko vsakdo pri nas s prodajanjem garantiranih srečk in spirjev vedne vrednosti. Vsak, kateri pridno dela, mora si prisikbeti najboljšo bodočnost. Nagrada je velika. — Poružbe na upravo „Neue Fortuna“ Budimpešta V., Börse, Postfach 78

OTTO LAUPRECHT

konces. zobni tehnik nemški zobni zdravnik je premestil svoj zobni ambulatorij v ul. S. Nicolò 7 (Dreherj. hiša) Trst Dvigalnik za vse kliente. Telefon 104.

ALEKS. FRANCO MAYER - TRST

žgalnica kave TELEFON 1743. Najboljši vir za dobivanje počene kave.

ANTON SKERL

mehanič, zaprišežen zvočeneo TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11 Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Prodajalnica manufakturn. blaga Enrico de Franceschi Trst, ulica delle Poste št 10 vogal ulice Valdirivo) VELIKA IZBERA bombaževine, trliža, fuštanj, volnenege blaga, izdelanega moškega in ženskega perila in drobnih predmetov po najzmernejših cenah.

Jabolka ::

fine, namizne: 100 klgr od Kron 12—do 24— iz kolodvora Litija in po poštnem povzetju: J. Razboršek Razpošilja ::: v Šmartnem pri Litiji (Kranjsko). - Ena korbica 5 kilogramov franco Kron 2-40.

NEZASLIŠNO visoke cene imajo večkrat tkanine za moške in dame. Temu se izognete, če naročite neposredno pri trdkri tkanin. Zatorej zahtevajte, da se vam brezplačno dopolnje moja bogata kolekcija je- seških in zimskih vzorov. Trgujem le s produkti i. reda in aparatni novosti sezije. — Raspšiljina tvrdka sukna Franz Schmidt, Jägerndorf 103. Av. Slezija.